

Opinió

FIDEL AGUILAR

Joaquim Nadal i Farreras

La revisió aprofundida de l'obra de **Fidel Aguilar** que ens proposa l'exposició «Un meteorit fugaç. Fidel Aguilar (1894-1917)» mereix tota la nostra atenció.

Si ens atenem al ressò que se n'han fet diversos mitjans de comunicació de l'àmbit català, fora de Girona, el propòsit de trencar fronteres, d'acabar amb l'aïllament cultural d'una obra que per diversos camins reclama una presència en els Museus Nacionals i en la Història de l'Art Català del segle XX, s'ha assolit. Els textos de **Francesc Fontbona**, de **Narcís Comadira** o de **Susanna Portell**, com a exemple, en són una mostra molt clara. M'emociona especialment l'article de Susanna Portell al número 436 de *L'Avenç* per com fa el compendi de l'aportació de l'exposició i perquè ens regala amb el magnífic *Cap femení* a la portada de la revista.

La revisió que ens proposa la comissària **Eva Vázquez** en l'exposició i la mateixa Vázquez i **Jordi Falgàs** com a editors del llibre que s'ha editat amb aquest motiu, es planteja a partir d'un coneixement més extens de l'obra de Fidel Aguilar: mai no havíem vist tanta obra junta procedent de col·leccions públiques, de col·leccions dels familiars de Fidel Aguilar i de col·leccions privades. Aborda la qüestió de la recepció d'una obra prou considerable però poc i mal coneguda el 1917, data de la mort de Fidel Aguilar, el seu encaix en el paradigma noucentista, el seu específic

marc de referència cultural, i l'originalitat específica que l'allunya dels estereotips més clàssics del noucentisme. I s'emmarca entre la introducció relativitzadora de Narcís Comadira i el text de **Narcís-Jordi Aragó** preguntant-se com serien ara les coses «si Fidel Aguilar hagués estat francès».

Comadira afirma «Que Fidel Aguilar era un jove amb un gran talent és indiscutible. Que arribés a ser un gran artista, això ja és una altra cosa. La seva mort prematura l'hi va impedir. No va tenir temps», per concloure que és millor no enganyar-nos i afirmar que «malgrat el mite, Fidel Aguilar és allò que en català en diem un artista malaguanyat». Tanca el llibre l'entusiasme d'Aragó que està convençut que malgrat la seva vida curta i una obra, escassa pel volum i abundant per l'edat de l'artista, Aguilar en un altre context de major civilització ja tindria un museu monogràfic.

Eva Vázquez fixa la cronologia, emmarca l'obra, la relaciona amb el context cultural català i europeu, es fixa amb les influències de **Xavier Monsalvatje** i de **Rafael Masó**, situa Fidel Aguilar (20/7/1894-21/2/1917) a la Girona del nou-cents i s'endinsa en la seva escultura. Per la seva banda, Jordi Falgàs ens presenta Aguilar en el marc mental, social i cultural de la Girona de Rafael Masó, i ens presenta el text que Rafael Masó va escriure contra el monument que els Amics de les Arts van dedicar a Fidel Aguilar a la Devesa l'any

1930. **Carles Rahola** fou qui parlamentà en la inauguració d'aquest monument que s'erigí malgrat les reticències de Masó que hi oposà arguments estètics i de materialització, algun argument subjectiu, i qui sap si, com hauria volgut **Enric Marquès** traduïa un distanciament elitista, de classe. La prosa delicada de **Josep Pujol** destil·la «Pàtines damunt Fidel Aguilar».

Eva Vázquez hi ha dedicat moltes hores, molt esforç, molta passió, molta emoció, una implicació personal que transcendeix l'objecte d'estudi i s'expressa amb una gran sensibilitat davant la cura humil i silenciosa amb què la família de Fidel Aguilar ha vetllat i guardat el seu llegat i només a poc a poc ha anat fent confiança a les institucions públiques. El pas endavant que significa aquesta exposició és indiscutible i l'amplitud de l'anàlisi potser ens permetria parlar d'una vida i una obra efímeres, com el meteorit, però d'un astre ja ben establert en el panorama cultural gironí amb ramificacions sòlides en el marc de l'art català del segle XX. El llibre i l'exposició són una bella aproximació al «seu estil sinuós, gràcil, d'una sensualitat subtilment aplacada pel pudor» per parlar de Fidel Aguilar amb paraules justes d'Eva Vázquez.

De fet, estem davant de la primera exposició del segle XXI dedicada a Fidel Aguilar. Les anteriors foren les de 1972, amb la recopilació i selecció a càrrec de **Jaume Fàbrega i Colom**, i organitzada conjuntament per l'Ajuntament de Girona i la Delegació a Girona del Col·legi d'arquitectes de Catalunya i Balears, i la de 1991 comissariada per Narcís Comadira on s'afirma que «incomprendiblement» roman encara inèdita la tesi de llicenciatura que dedicà Jaume Fàbrega a l'escultor i artista gironí. Si segueix essent incomprendible que aquest treball roman inèdit ara i després d'aquest llibre ja no és tan necessari tot i que ens ajudaria a fixar la història i la cronologia de la recep-

ció de l'obra d'Aguilar a la Girona de la segona meitat del segle XX i la del segle XXI.

El llibre, és un llibre. Però el llibre no és un catàleg. I si en alguns aspectes és un avantatge en alguns altres és un inconvenient; opino que el gran esforç de recopilació que es veu en l'exposició i que traspuja en el llibre potser hauria merescut un inventari, un repertori-catàleg de l'obra de Fidel Aguilar amb les tipologies, els materials, les procedències que serien també d'utilitat posterior per a les tasques museogràfiques del museu d'art modern i contemporani que un recent conveni dibuixa.

Una altra qüestió és la materialització de l'exposició. No és cap retret ni al comissariat ni als dissenyadors de l'exposició, però és una evidència que en les seves condicions actuals Casa Pastors és un mal espai expositiu, que mata i es menja la força de l'art que s'hi exposa; la prudència i l'austeritat de mitjans han impedit corregir aquests defectes que naturalment hauran de desaparèixer amb l'adaptació museogràfica de l'edifici.

Per acabar, l'alcalde de Girona, **Marta Madrenas** ens recorda oportunament que Fidel Aguilar dona nom a la Sala d'exposicions de la Rambla, a una plaça a Santa Eugènia, que té una escultura-homenatge a les voltes d'en Rosés i el monument de la Devesa. Un monument aquest darrer que ha tingut moments atzarosos i que potser mereixeria una revisió a fons.

Podríem afegir-hi que fa una colla d'anys es va fer una edició d'una col·lecció de boxos i sobretot que des que es van instaurar els premis Athenea, com a sistema de distincions de la ciutat de Girona, en la tria del nom s'hi feia una aposta per l'esperit que animava el reformisme de la Girona noucentista, i en la seva concreció material, la reproducció en plata del marbre *Eva* de Fidel Aguilar, una decidida aposta per situar Aguilar al moll de l'os de l'imaginari col·lectiu gironí.

Cartes

Les cartes que els lectors envien a aquesta secció han de ser originals i exclusives i han d'arribar mecanografiades (amb una extensió màxima de 20 línies o 2.000 caràcters), signades, amb el número de DNI, adreça i telèfon de l'autor. No es publicaran cartes signades amb pseudònim ni amb inicials.

Casa Holanda

MATEU FRIGOLER TEIXIDOR CANET D'ADRI

■ Feia molts anys que no ens vèiem, la trobada va ésser casual en un restaurant dels afores de Girona. Quan ens vàrem reconèixer el primer que em va dir i ho va endevinar de ple, allò de «ben segur, que tant tu com jo en veure'ns després de tant de temps hem pensat en Casa Holanda». Sí, mossèn, té tota la raó, en segons he vist en un vídeo rapidíssim la nostra cèlebre excursió. Casa Holanda va ésser en la dècada dels 70, un dels primers bars anomenats en aquell temps «d'alterne», situat en una masia propera a Vilobí d'Onyar. Aquell bon rector estava molt intrigat en sentir a parlar tant dintre com a fora del confessionari, al jovent masculí, de Casa Holanda. Un rector d'idees molt clares i molt avançat en el seu temps, volia saber de primera mà què es coïa dintre d'aquella famosíssima ma-

sia. Aprofitant unes obres que feiem a la casa parroquial, un dia em crida i em diu: «Escolta Mateu, fa molt temps que sento a parlar de Casa Holanda, suposo que ja saps on és, per què un dia no m'hi acompanyes?» En sentir-ho, el vicari va dir, entusiasmat: «Jo, jo també hi vull venir». Mans a l'obra, una tarda agafem el meu 4L i rumb a Casa Holanda. Aparquem i anem decidits cap a la porta principal, amb aquestes el vicari ens diu «No, per aquí no anem bé, el bar és al darrere!». La mirada del rector al vicari va ésser tot un poema. Vàrem entrar a l'infern, el rector amb els ulls molt oberts, el vicari i jo, fanfarronejant d'entesos en la matèria. Ens vàrem asseure en còmodes sofàs i vàrem demanar el llavors tant de moda «cubata». Per al senyor rector una beguda també amb molta fama, el Tri-Naranjus. La festa es va acabar a la sortida de les holandeses amb els seus saborosos formatges. El senyor rector va to-

car a sometent i tots cap a casa. El 4L no estava acostumat a unes parades tan curtes al pati d'aquella masia, i molt empenyat, a mig camí ens va fer la perla.

NO(va) línia entre Medinyà i Juià

DANI CORNELLÀ ALCALDE DE CELRÀ (CUP)

■ Tal com escrivia el senyor Joan Vila en l'article publicat en data 25-06-2017 en aquest diari, cada cop que Red Eléctrica Española toca una línia apareix un conflicte. I així és en el cas de la nova línia d'alta tensió programada per construir entre Juià i Medinyà, o en la MAT en el seu moment.

Els senyors de REE es presenten als consistoris amb una prepotència espectacular i parlant de sucoses (o no) indemnitzacions cap als ajuntaments i veïns/es afectats per la línia en comptes de començar pel que

més ens interessa a tots: l'impacte al territori, la necessitat real de construir una nova línia o les possibles alternatives. Amb entrades triomfals com aquestes, és evident el perquè de l'afirmació del senyor Joan Vila.

Ara ja referent al projecte de construcció de la nova línia, estem d'acord amb el que explica el senyor Joan Vila en el seu article, excepte amb un tema importantíssim: la construcció del nou ramal de 5,6 km no suposarà el desmantellament total de la línia entre Juià i Bescanó, i no perquè no saltres no hi estiguem d'acord sinó perquè així ens ho ha manifestat REE. El tram de Juià a Medinyà no serà desmantellat, és a dir continuarem amb les línies actuals i la nova, amb el greu impacte que això suposarà per al territori, i a més sense tenir en compte la resolució de 15 de juliol de 2011 de la secretaria d'estat del canvi climàtic, on deixa clar que es compactaran les línies i

posteriorment es desmantellaran la de 132 kv i la de 220kv actual, o la sentència del Tribunal Suprem número 2561/2016 on també deixa clar que caldrà desmantellar les línies actuals, REE ens diu que no.

Els ajuntaments o la CUP miraríem amb uns altres ulls aquest nou projecte en cas que realment desmantellessin les actuals línies, no som els del 'no a tot'. La CUP estem a favor del Sí, del sí a la defensa del territori, del sí a promoure un nou model energètic i també del No, del no a la destrucció del territori per això continuem dient No a la MAT, No a aquesta nova línia i No a la màfia de REE.

Volem donar les gràcies públicament al suport de molts ajuntaments, al Consell Comarcal de Gironès i a la Diputació de Girona per aprovar en els seus plens la moció contra aquesta nova línia que ens vol destruir encara més el territori.